

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO
PREVENCIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-275 2, 7, 9, 10, 11, 19, 20, 25 STRAIPSNIŲ, PRIEDO PAKEITIMO
IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 25¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP NR. 19-163(2); 19-162(2)) (TAIS NR.19-1211(2); 18-11161(3))**

2019-04-09 Nr. NV-964

Vilnius

Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

Projekto tikslas: siūloma įteisinti virtualiųjų valiutų keityklų operatorių ir depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatorių veiklą, numatyti tvarką dėl jų registracijos, nustatyti pirminį virtualiosios valiutos siūlymą (ICO) vykdančių juridinių asmenų veiklą.

Projektas parengtas į nacionalinę teisę perkeltiant Europos parlamento ir Tarybos direktyvos nuostatas bei Priemonių finansinių technologijų plėtrai Lietuvoje skatinti planą.

Dabartinė situacija: šiuo metu virtualiųjų valiutų, virtualiųjų valiutų keityklų operatorių, depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatorių ir pirminio virtualiosios valiutos siūlymo veikla užsiimančių asmenų veikla Lietuvos Respublikos teisės aktais neregamentuota. Atliekant pirminius virtualios valiutos siūlymus (ICO), kuriais siekiama pritraukti investicijų naujam produktui ar paslaugai kurti, nuo 2017 m. iki 2018 m. III ketvirčio, skirtingų šaltinių duomenimis, surinkta 340-420 mln. eurų. Atliekant daugumą priminių virtualiosios valiutos siūlymų sudaromos galimybės asmens virtualiąją valiutą kotiruoti antrinėse rinkose, tai kelia pinigų plovimo riziką.

Projekto esmė: siūloma įteisinti virtualiųjų valiutų keityklų operatorių ir depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatorių veiklą, numatyti tvarką dėl jų registracijos, nustatyti pirminį virtualiosios valiutos siūlymą (ICO) vykdančių juridinių asmenų veiklą, pagrindines pinigų plovimo prevencijos prievoles, pavyzdžiui, siūloma:

- Apibrėžti sąvokas (virtualioji valiuta, depozitinė virtualiųjų valiutų piniginė, pirminis virtualiosios valiutos siūlymas ir kt.);
- Nustatyti įpareigojimus asmenims nustatyti ir patikrinti kliento tapatybę prieš pradedant teikt virtualiųjų valiutų keityklos ir depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatorių paslaugas (jei operacijų suma viršija 1 000 eurų), tinkamai pranešti apie veiklos pradžią Juridinių asmenų registrai bei pateikti Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai nustatytą informaciją, jei operacijų suma yra lygi arba viršija 15 000 eurų;
- Numatyti, kad atitinkama veikla negalėtų verstis asmenys, teisti už nusikaltimus arba baudžiamuosius nusižengimus;
- Nustatyti reikalavimus pirminių virtualiosios valiutos siūlymu užsiimantiems juridiniams asmenims atlikti valiutos pirkėjų ir naudos gavėjų tapatybės nustatymą;
- Nustatyti reikalavimą, kad depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių ir virtualiųjų valiutų keityklų operatorių veiklą galėtų vykdyti tik juridiniai asmenys arba juridinio asmens filialai.

Atitinkami pakeitimai siūlomi į nacionalinę teisę perkeltiant Europos parlamento ir Tarybos direktyvos nuostatas bei įgyvendinant Priemonių finansinių technologijų plėtrai Lietuvoje skatinti planą. Siekiama sureguliuoti virtualiųjų valiutų keityklų operatorių ir depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatorių veiklą, užtikrinti šių veiklų skaidrumą, efektyvią pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevenciją.

Derinimas: neatsižvelgta į Teisingumo ministerijos pastabą, kuria siūloma įvertinti virtualiųjų valiutų platesnio/ išsamesnio reguliavimo poreikį, apsveriant galimybę parengti naują veiklos virtualiųjų valiutų srityje reguliavimo įstatymą, nurodant, kad vykstančios diskusijos tarptautiniu lygiu rodo, kad kol kas nėra būtina kurti atskiros valiutų reguliavimo įstatymo.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija pažymi, kad Direktyvos nuostatomis nėra reglamentuojami nei virtualiosios valiutos pradinio platinimo veikla, nei šią veiklą vykdančiams asmenims taikytini reikalavimai, susiję su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija. Finansų ministerija nurodo, kad FATF rekomendacijose siūloma į pinigų plovimo prevencijos sritį įtraukti ne tik virtualiosios valiutos keitimo į dekretines valiutas operacijas, bet ir keitimo operacijas, susijusias su vienu virtualiųjų valiutų keitimu į kitas bei operacijas, susijusias su pirminio platinimo veikla.

Neatsižvelgta į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabą, kuria pažymima, kad ES teisės aktų įgyvendinimo procese turėtų būti vengiama atvejų, kai direktyvą perkeliančios nacionalinės teisės aktai įsigalioja anksčiau nei nustato direktyvos perkėlimo pabaigą, nurodant, kad siekiama kuo anksčiau užtikrinti skaidrias ir aiškias sąlygas virtualiųjų valiutų keityklų operatoriams, sumažinti pinigų plovimo riziką virtualiųjų valiutų investuotojams ir virtualiųjų valiutų keityklų vartotojams.

Neatsižvelgta į Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos siūlymą valiutų keityklų operatorių ir depozitinių piniginių operatorių priežiūra priskirti Lietuvos banko kompetencijai, nurodant, kad virtualios valiutos nepatenka į Lietuvos banko finansų rinkos priežiūros kompetenciją.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė siūlo projekto nuostatas sujungti su Vidaus reikalų ministerijos parengtu projektu (Finansų ministerija pažymi, kad įstatymo projektas įgyvendina Priemonių finansinių technologijų sektoriaus plėtrai Lietuvoje skatinti plano (įgyvendinimo terminas – 2019 m. I ketvirtis), kuriam pritarta Vyriausybės 2019 m. sausio 9 d. pasitarime, 1.12 papunktį, todėl jis teikiamas anksčiau nei Vidaus reikalų ministerijos parengtas projektas), taip pat turi techninio ir redakcinio pobūdžio pastabų.

Atitikimas Vyriausybės programai: projektas parengtas įgyvendinant Priemonių finansinių technologijų plėtrai Lietuvoje skatinti plano 1.12 papunktį (Parengti teisės akto, reglamentuojančio virtualiųjų valiutų keityklų operatorių veiklą pinigų plovimo prevencijos ir terorizmo prevencijos aspektais, projektą).

Dalykinio vertinimo išvada: siūloma projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio **B** dalyje, prieš tai aptarus Tarpinstituciniame pasitarime.